

Annikka Orre, född Tolvanen är journalist på tidningen Nya Åland. Dikten om "lakavieto" framfördes på en släktträff i Åminne 12.7.1998.

Tolvanenas Annika

Lakavieto ska a läär boåne sein ti laag
fö tenk äm dö sko ligg på dödsbeddi
å så sko dö vaal ritti snoål
på trimpäärona å lakavieto
å he sko va he dö mest önskar de
innan dö gaar veldari.
Tenk äm int nain sko vet va dö talar äm
å enn mindärr konn laag e
tå sko dö rå ligg där å snoålas.
Tå sko dö nåo aangär de
he dö int läät nain laa lakavieto
ermend e findest teid.
He haar vi ilaag
all sām a saamlas ti fest idaa.
Vi lagar lakavieto naa leik varaar allihäop.
Presiss sām a jäol på ha teidi
tå Äddas Viktor å Fii käoka päärona
i Pakschagrende i vääde
medan all boån föddeest
sām seda täo känsti messe
teid di hamna i leive.

Nå, tä ja a hinda velsini me
å fundra i stoänd
så kääm ja ju på he vaar å ien
haar ju sein iegen lakaviet.
E j j j sām me allt anna jär i leive.
E kan sei äollik öut, men nåo jee sama saak
entå, äm man å haar gredde i lakavieto
i ställe fö vattne.
Fast nåo je j j häälit
ti dopp päärona i lakavieto sām mamm a laga
me lökka, mytji salt å riktitt smöör.
(int bara margarein, sām ju j j vanlitt idaa)
int vaal e riktitt leika bra
tå ja lagar
kanschi ja a bodd häimafroån fö lieng
öi så tenkå ja för mytji på he satte j j äohelisosamt.
Men e j j föschit tä a flyttar bätt
sām a föschtaar he lakavieto j j sām i baand
sām haalder ihäop os.
E jnt alls säde sām sāmäl på aar stell träör
he e j j na slaks fättit tä all doppar i sama käpp
e j j ju prestiss kvättom.

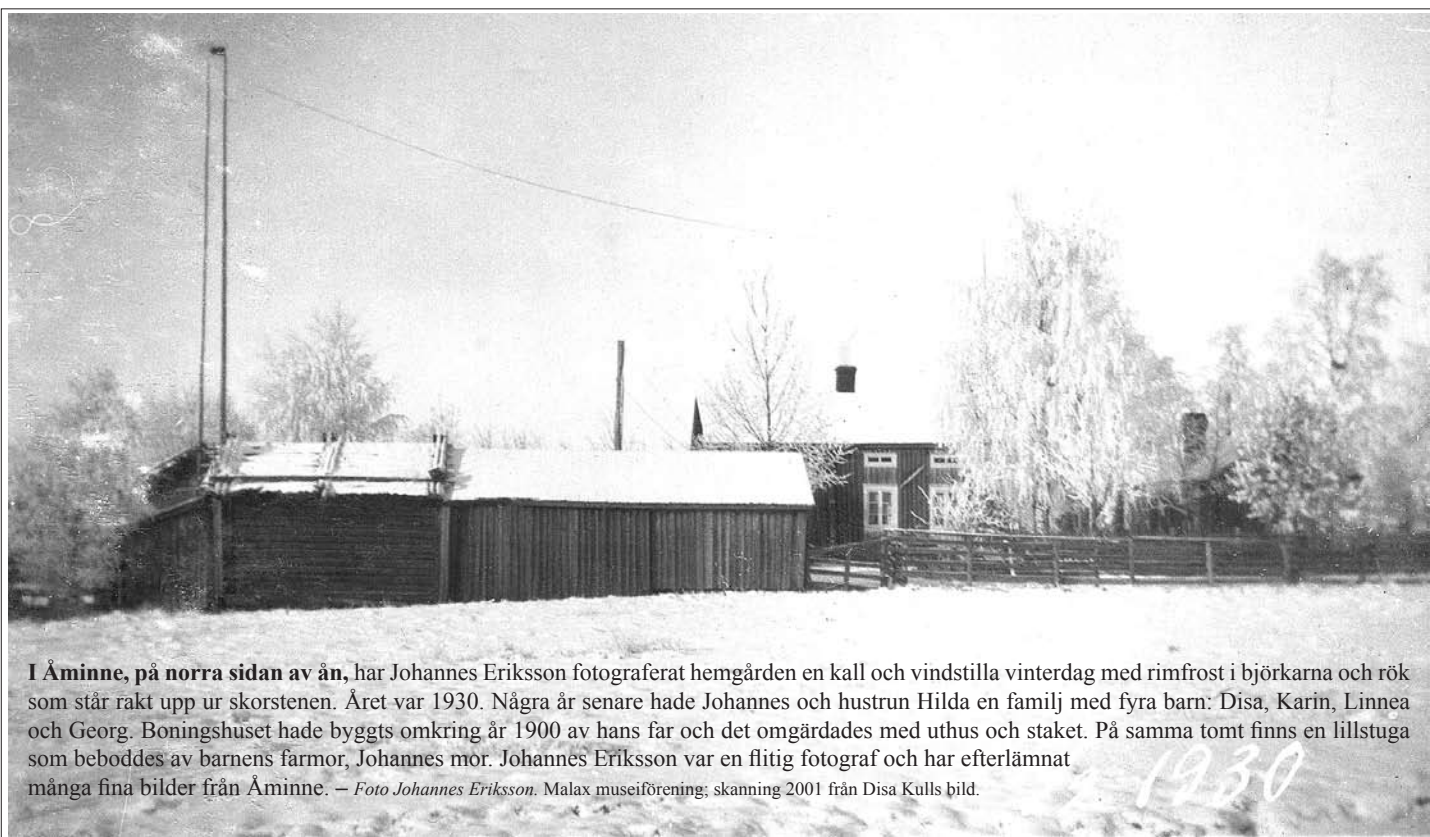
Tå ja va i leiti flick
så va ja tijnko me maati.
E va nestan bara tä ja fie trimpäärona
me lakavieto
sām ja va ritti nöigd
å oät uta ti klaag.
Vi dappa i sama käpp
öutom papp som släo lakavieto på päärona.
He kona int jaag
e smaka på na veis int sām e sko
om int a fie lakavieto runt vali päär skilt fö sieg.
Fö nain möäna seda
leest ja i Hustasblade i risett på lakavieto
å ja vott nestan förärga
å tänkt skreiv å protestter.
Säde ska a ju int laag lakavieto i
Di hadd inte mee na lökkar
å gredde hadd di i ställe fö päromvattne.
He föschtaar vel vem som helst
va sko e vaal fö lakaviet uta lökkar i
va sko e vaal fö lakaviet uta lökkar i

Om lakavieto

Aanacko 2016

med bilder från det gamla Malax

Almanackan är utgiven av Malax museiförening r.f. **Årgång 21.**

I Åminne, på norra sidan av ån, har Johannes Eriksson fotograferat hemgården en kall och vindstilla vinterdag med rimfrost i björkarna och rök som står rakt upp ur skorstenen. Året var 1930. Några år senare hade Johannes och hustrun Hilda en familj med fyra barn: Disa, Karin, Linnea och Georg. Boningshuset hade byggts omkring år 1900 av hans far och det omgärdades med uthus och staket. På samma tomt finns en lillstuga som beboddes av barnens farmor, Johannes mor. Johannes Eriksson var en flitig fotograf och har efterlämnat många fina bilder från Åminne. — Foto Johannes Eriksson. Malax museiförening; skanning 2001 från Disa Kulls bild.

Kvarkens båtmuseum från sjösidan 17 oktober 2015. Längst till vänster fiskarstugan, längst till höger Leaderbygget med samlingshall och utställningshallar.

Aanacko 2016

Almanackan 2016, med bilder och texter från det gamla (primär-) Malax, är den 21:a i ordningen. Bilder och texter ger information om Malax förr.

Förutom månadsbilder presenteras små bilder, som anknyter till Malax historia (från *Boken om Malax*). Artikeln nedan, skriven av museiföreningens hedersordförande **Olav Ahlbäck** redan 1936 om museiverksamhet, är lika aktuell än idag. "Kom-ihåg-tider" för museiföreningens evenemang och museernas öppethållningstider ingår även.

Redaktionen tackar för bildförslag för *Aanacko*. Föreslagna bilder som inte rymts med kan bli aktuella ett nytt år.

Ett Gott År 2016 tillönskas alla! Ett stort tack till annonsörerna för gott stöd! Inkomna medel av försäljningen går till museiföreningens kulturverksamhet.

Malax museiförening

Ansvarig utgivare: Malax museiförening rf. *Almanackans innehåll och utformning:* Nina Falk (kalendergranskning, korrektur), Gustav Smulter (annonser), Kerstin Hägen (bildtexter) samt Göran Strömfors (sammanställning, layout, färgbilder om ej annat namn nämns). Nina Falk, Britt-Helen Flemming och Kerstin Hägen sköter distribution. – En del bildtexter baserar sig sgs. helt på uppgifter/text som andra personer gett och då nämns dessa personer vid namn.

Fjölårets Aanacko-bilder

Bildtextkorrigeringar i *Aanacko 2015*:

Februari 2015: Hans Ahlskog och Henrik Herrgård fattas från bilden. Kompletterande information har getts av Gunvor Lillthors.

September 2015: Bakre raden till vänster, personen vi har nämnt som ?? (Anna Hagberg) heter Emma Ahlskog Lindros. Uppgifterna har lämnats av Holger Gunnar Snickars (Karleby), Emma Ahlskog Lindros barnbarn.

Båda uppgiftslämnarna får varsin *Aanacko 2016*.

Ethels hus (t.v.) vid Brinkens museum invigdes den 13 september 2015. Huset kunde långt förverkligas tack vare en stor penningdonation av Ethel Helenelund.

Aanacko-bilderna 2016. Har du mera info om månadsbilderna 2016 (namn på personer o. dyl.)? Kontakta i så fall Nina Falk, email: nina_falk@hotmail.com eller tel. 050-3003234. Bland uppgiftslämnarna utlottas tre exemplar av *Aanacko 2017*!

Stort och smått

Lagom är bäst, men ack hur svår är inte satsen att tillämpa i praktiken. För det mesta går det nog inte, utan dit det bär för oss, dit bär det.

Som bekant var början och mitten av 70-talet stordriftens tid. Då godtogs ingenting som var smått, för allt som hade ringa proportioner ansågs stå i vägen för utvecklingen. Tänk bara på kommunreformen, dyra vänner. På fullt allvar deklarerades ju då att det ska finnas tre landskommuner i vår region. Varken mer eller mindre. Ja, under en kort övergångsperiod kunde det få finnas några fler, men sedan skulle den stora sammanläggningen komma med ansluss över hela linjen.

Och grundskolepedagogiken kunde bli effektiv endast om skolhuset var väl tilltaget på längden och på bredden och om elevantalet uppgick till flera hundra eller ett par tusen.

Arkitekterna åter vurmade för höga huskolosser i betong, medan egnahemshuset faktiskt byggdes lågt. Dock bredde det i stället ut sig på vida arealer, så det stora fanns nog med i alla fall. Och fönsterna gick från knut till knut, väldiga även de.

Också inom byxmodet kom tidens intresse för det gigantiska fram. Där skraddades nämligen byxbenen så vida att de slog som flaggor i blåst runt smalbenen och höll stigar och vägar fria från stickor och rosk.

Men nu har det vänt. Nu är stordrift ungefär det sämsta som finns. Det är stordriften som rår för allt elände som finns i dagens samhälle. Eller storskaligheten som den döpts om till i dessa yttersta tider.

Nu finns framtiden och lyckan bara i det lilla, eller i det småskaliga som man också säger. Endast i små skolor kan grundskoleleven nu utvecklas till en helgjuten personlighet. Vilket alltså för knappa tio år sedan var möjligt endast i stora skolor.

Nu ska också storindustrierna krympas på så sätt att de delas upp i små enheter. Det föreslår åtminstone en grupp unga ekonomer i Sverige. Och hos oss är man helt inne på samma linjer.

Nils Bonn, lärare i Malax, skrev kåserier i Vasabladet under pseudonymen VoV. Han drog ut mot aktuella företeelser som en Don Quijote med humor och en vass bläckpenna som vapen.

Sammanslagningar av företag får inte ske mera. Slås företagen ihop försämras lönsamheten och närdemokratin, och det sant mänskliga får ingen plats i systemet.

Nej en liten verkstad i en skogsglänta eller på en gräslinda är nu det ställe där det ekonomiska undret ska ske.

Tillväxttakten är alltså satt på undantag, centralortsiden ett minne blott. Städer och kommuner ska nu inte tillåtas bli större. De som ivrar för bostadsbyggande på en ort för att folk ska flytta dit och göra orten större, anses idag vara bakom flödet. De visar också hur kvar i det förgångna de sitter.

Idealet i dag är en liten by med en liten skola och en liten butik och kanske ett litet postkontor och en liten, liten bankfilial. Och viktigt är alltså att denna lilla by inte växer. Däremot kan den nog få krympa en aning.

Dit det bär så bär det.

1979

Ur Nils Bonn VoV: Eko från byn. Vasa 1981.

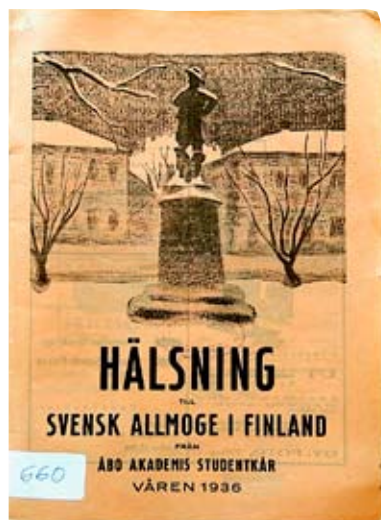
Publicerat med lov av Else Bonn.

Kommungården i Köpings, juli 2015

”... att hopbrunga och vårda minnen av hembygdens odling och historia.”

Så lyder syftet med föreningen Malax museiförening r.f. i de skrivna stadgarna från 1970-talet. Vi ska samla in och vårda våra hembygdsminnen och vår historia. Och samlat har vi gjort, både på Brinkens hembygdsområde och vid Kvarkens båtmuseum i Åminne. Våra museer är fulla med sevärda och speciella föremål. Vårt arkiv är fyllt med viktiga dokument och fotografier, berättelser och vackra textilier. Idén med att samla hembygdens historia både i berättelser och gamla tiders bruksföremål är inte på något sätt ny. Det kan vi se ur en text skriven 1936 i boken ”Hälsning till svensk allmoge i Finland från Åbo Akademis studentkår”:

Artikelskribenten **Olav Ahlbäck** (1911–1989) i unga år. Ahlbäck var språkforskare och professor i nordisk filologi vid Helsingfors universitet. Under flera årtionden bodde han med sin familj i Åminneborg i Malax. Han var med och grundade Malax museiförening den 5 januari 1971 och var föreningens ordförande åren 1971–1985. Ahlbäck har utsetts till hedersordförande för Malax museiförening.

Bild: Wikimedia Commons

Hjälp åt hembygdforskningen

Av filosofiekandidat Olav Ahlbäck

De, som färdas mycket i våra svenska bygder har ofta anledning att glädjas över det stora intresse som mångenstädes lägges i dagen för hopsamlandet av föremål, redskap, kläder m.m. för bygdemuséerna. Det visar en aktning för gångna tiders sedvänjor och bruk som är av stort värde i en tid då det rotfasta och traditionsbundna allt mer skattar åt förgängelsen under trycket av den segrande maskintekniken och den civilisation som uppstått i dess tecken. Man önskar dock ibland att samlandet och bevarandet icke skulle inskränkas till föremål som kunna ställas ut i museum. Det är ofta så att en dyrgrip bland samlingarna blir så gott som värdelös om betraktaren inte har eller kan få någon levande föreställning om vad den använts till och hur den brukats, vad dess olika delar kallas o.s.v. Det behöves m.a.o. ”museiarbete” inte bara då det gäller gripbara föremål utan även i fråga om språket. Om vi kunde filmfotografera seder och bruk så hade vi den tillförlitligaste beskrivningen av dem. Då det tyvärr i de flesta fall är

omöjligt återstår att genom språkliga beskrivningar levandegöra den döende eller redan döda bygdekulturen. Folkmålets benämningar på olika saker och ting, utan vilka vi endast med svårighet kunna leva oss in i det gångna, måste räddas undan glömskan. Förstörelsen av den gamla språkskatten går otroligt fort. När ett gammalt redskap kommer ur bruk, bli de benämningar obegagnade som varit förknippade därmed, och sålunda lära sig barnen aldrig dessa ord och deras betydelse. Några årtionden, och ingen människa vet mera vad detta redskap var och vartill det brukades. Folklivsforskningen och språkvetenskapen ha i tional år arbetat på att samla och beskriva seder och bruk, redskap och bohag och allt som över huvud har samband med livet i våra svenska allmogebygder under gången tid. Mångenstädes lever visserligen det gamla än i dag, men den nya tidens anstormning är övermäktig. Skolor, tidningar, radio, militärtjänst och den genom busstrafiken oanad grad ökade samfärdseln mellan landsbygd och stad bidraga till att bortslipa dialektens egenheter och närma den till städernas språk. Tekniken förändrar dag från dag lantbrukarens tekniska utrustning och tränger undan de gamla redskapen och bruken i allt hastigare takt. Aldrig förut har man haft så tvingande skäl att ta till vara det försvinnande som just i våra dagar. Vetenskapens arbete stå ekonomiskt i hög grad illa rustade att möta dessa krav på ökad arbetstakt. I vår nyttodyrkande tid, då allt arbete skall kunna omsättas i penningar och ”nyttigheter”, har man inte i önskvärd grad sinne för kulturvetenskapernas behov av materiellt understöd. Följden är den att hembygdforskningen fortfarande måste arbeta med anslag som kunde varit motiverande för många tional år sedan men i dag inte äro ens närmelsevis tillräckliga. Den behöver därför ett kraftigt stöd i ekonomiskt avseende. Men den kan få stöd också på annat sätt. Personer som leva ute på landsbygden och känna dess språk och förhållanden – i synnerhet sådana som vuxit upp på landet – kunna på ett mycket verksamt sätt

bidraga till ökad kännedom om folkulturen. De kunna tillvarata en mängd sådant som utan dem skulle gå förlorat för all framtid. Det är bygdemedelare som behövs, personer med förståelse för det värdefulla och ofta nog oersättliga i de gamlas livsföring och sedvänjor, deras språk och tänkesätt, och som vilja vara med om att bevara detta åt eftervärlden. För detta arbete behövas inga förkunskaper, ingen skolning.

Avsikten med denna artikel är att försöka väcka intresset för hembygdsvetenskap och göra detta intresse fruktbarande. Jag riktar därför en uppmaning till alla dem som läsa detta och som ha tid och lust att skriva ned sina hågkomster om äldre bygdekultur, att vända sig till Institutet för nordisk etnologi, adress; Åbo Akademi. Därifrån skickas tryckta frågelistor, som i hög grad underlätta uppteckningsarbetet. Om jag med dessa rader får någon att sända in ett litet bidrag till kännedom om vår svenska folkkultur, så ha de inte skrivits förgäves.

Texten känns ännu väldigt aktuell. Redan när industrialismen i Finland var relativt ny upptäcktes ett behov av att samla och bevara det gamla. Det märktes tydligen redan då att samhällets snabba förändringar och industrins och maskinernas utveckling skulle ändra kraftigt på sättet att leva och vara. Och vart efter tiden har gått har samlandet och uppbevarandet blivit viktigare och viktigare. För varje årtionde som passerar försvinner en liten del av den gamla kulturen och det gamla levnadssättet. Kunskap försvinner som inte kan fås igen. Därför känns det lika viktigt och aktuellt nu som på 1930-talet att uppmana människor att skriva ner sina minnen. Berätta om era föräldrar, om jularna ni firade förr, om midsomrarna, födelsedagarna och påskarna. Om husdjuren ni hade och om skogen som skulle skötas. Ni kan skriva om nästan vad som helst, alla minnen är värdefulla!

Nina Falk

**Gott
nytt
år!**

En vacker vinterdag (omkring 1945–1950) i Börenje (Börängen) sitter Åke Ahlholm och hans morbror Oskar Haglund på gårdsgården och klappar om sina bästa vänner, hundarna. Huset i bakgrunden är byggt på 1920-talet och ägdes vid den här tiden av Herman Ahlholm och Oskar Hagblom. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2012 från Clary Björkells bild. – Färgbilden är från Malax museiförenings bildarkiv.

Januari 2016 – Torsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
53					1	2	3
1	4	5	6	7	8	9	10
2	11	12	13	14	15	16	17
3	18	19	20	21	22	23	24
4	25	26	27	28	29	30	31

Anteckningar

- 1 Nyårsdagen
- 6 Trettondagen
- 31 Kyndelsmässodagen

Köp ert matbröd lokalt!

Calles Bröd & Conditori

Verkstadsvägen 3, Övermalax
Tfn 3470 277, fax 3470 428
e-mail: callesbrod@co.inet.fi

1 januari 1869 trädde kommunalinstitutionen i verksamhet i Malax. – Bilden visar ”kommunalare” i Malax år 1936.

På Haléns cykel och karosseri byggdes karosser för alla slag av bilar. Här förlängs hytten på en lastbil, så att en grupp arbetare skall kunna åka i samma bil. Det var ofta el- och telefonbolag som hade behov av dylika ”kombinerare”. Förlängningen byggdes i plåt och omkring 1960 var det fortfarande gassvetsning som gällde. De skickliga hantverkarna är Evert Blomster och Stig Hallbäck. – Foto Georg Brokvist, Malax museiförening; skanning 2015 från Stig Hallbäcks bild.

Februari 2016 – Göjemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5	1	2	3	4	5 	6 	7
6	8	9	10	11	12	13	14
7	15	16	17	18	19	20	21
8	22	23	24	25	26	27	28
9	29						

Anteckningar

*”Allt va int
betär förr ...”*

Kb Sanifast Ky

Sami, tel. 0500 324120 www.sanifast.fi

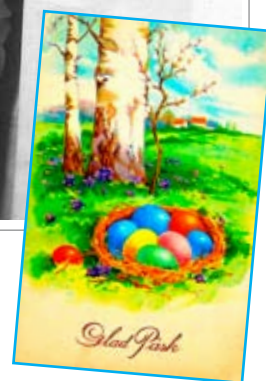
Dagens brandstation
på Brinkbacken.

2 februari 1953 beslöt kommunfullmäktige om inköp av en brandbil för kommunens brandväsende.

- 5 Runebergsdagen
- 6 Samiska nationaldagen
- 7 Fastlagssöndagen
- 9 Fastlagstisdagen
- 14 Alla hjärtans dag
- 28 Kalevaladagen,
den finska kulturens dag
- 29 Skottdagen

Snickerikurs 1929–30 i den ambulerande folkhögskolan Breidablick. Det var möbeltillverkning som lärdes ut, två spegelramar syns på bilden. Lärare var Alexander Nyström, till vänster. Eleverna: Viktor Forsberg, Rudolf Råholm, Lennart Hagstrand, Edvin Bonnäs, Lennart Kull, Ragnar Udén, Erik Bonn, Valter Herrgård, Verner Korsbäck, Karl Fant, sittande Lennart Lindroos. Snickarverkstaden var inrymd i det gamla huset på *Fruns back* nedanför korsningen mellan nuvarande Storängsvägen och Kopparbyvägen. – Fotograf I.A.Holmgren. Malax museiförening; skanning 2001 från Viktor och Edit Forsbergs bild. – Färgbilden är från Malax museiförenings bildarkiv.

Mars 2016 – Vårmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15	16	17	18	19 	20
12	21	22	23	24	25	26	27
13	28	29	30 	31			

Anteckningar

- 8 Internat. kvinnodagen
- 13 Marie bebådelsedag
- 19 Minna Canth-dagen, jämställdhetsdagen
- 20 Vårdagjämningen
- Palmsöndag,
- 25 Långfredagen
- 27 Påskdagen, Sommartiden börjar
- 28 Annandag påsk
- 30 Ålands demilitarisering och neutralisering

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Försäkringar, bank och placering.
Från en och samma plats nära dig.
[Låt oss ta hand om varandra.](#)

LokalTapiola Österbotten, tel 06 534 2000
Kvarnvägen 7, 66140 Övermalax

Bilden är från utställning av slöjdster vid lantbruksutställningen i Övermalax 1950.

1890 öppnades en slöjdskola av orgelnisten Mikael Hagberg.

Två lastbilar i slutet av 1950-talet. Till vänster Viktor Forsbergs Gaz med Birger Forsberg som chaufför som råkat ut för ett missöde, till höger Erik Stoors gröna Mercedes med Holger Nyman som chaufför. Mercedesbilen var ny och med den kördes sand från Kolnebacken till bygget av Silorna i Vasa. Yrkesbilisternas bolag lastade sand med en Pikku Jussi traktor, 47 hk. Mercedesbilens framhjul var jämbreda med bakhjulets yttre ringar. Sand kördes även till gruvan i Korsnäs där tornet byggdes, det fanns ingen väg dit, skogen högs upp och en kavelbro lades ut. Den extra lampan framtill på bilen behövdes när snö plogades på nätterna. Uppgifterna har getts av Holger Nyman. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skanning 2014 från Folke Forsbergs bild.

April 2016 – Gräsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
13					1	2	3
14	4	5	6	7	8	9 	10
15	11	12	13	14	15	16	17
16	18	19	20	21	22	23	24
17	25	26	27 	28	29	30	

Anteckningar

NESTE OIL

Pappadagis

Strandvägen 1521
66100 Malax
tel: 06-3651713

Café - Biltvätt
Verkstad - Däckservice
Välkommen!

1893 tillkom Malax Träförädlings AB
med ångsåg i Åminne.

Foto Johannes Eriksson.

8 Romernas nationaldag
9 Mikael Agricola-dagen,
finska språkets dag
24 Ålands flaggas dag
27 Nationella veterandagen

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Långåminne skola 1947–1948. Lärare var Ida Mattson och Valfrid Vestberg. Rad 1 längst fram från vänster: Kurt Hallin, Elof Gullback, Stig-Erik Helenelund, Eskil Vidlund, Åke Hyöty, Rune Björkgren. Rad 2: Kalle Leppäkorpi, Håkan Hyöty, Anna-Lisa Hyöty, Berit Blomback, Karin Långkvist, Marita Ek, Anita Blomback, Ann-Mari Aspholm, Elvi Häggback, Bjarne Nyman. Rad 3: Ida Mattsson, Marita Gullback, Emmy Änäs, Inger Blomback, Ragni Westerholm, Else-Maj Uddgård, Gunvor Gullback, Berit Höggback, Alice Leppäkorpi, Henrik Häggback. Rad 4: Kurt Ljungkvist, Lars Uddgård, Sven Uddgård, Nils Gullholm, Gabriel Gullman, Lars Hyöty, Ralf Hyöty, John Gullholm, Valfrid Vestberg. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2013 från Ann-Britt och Stig-Erik Helenelunds bild.

Maj 2016 – Blomstermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
17							1
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9 	10	11	12 	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21 22	23 30	24 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

- 1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
- 5 Kristi himmelsfärdsdag
- 8 Mors dag
- 9 Europadagen
- 12 Snellmansdagen, finskhetens dag
- 15 Pingstdagen
- De stupades dag

24 maj: Guidad vandring
längs Järnåldersleden, Storsjön

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Malax egen saluhall,
kött och fisk från betjäningsskiva

Köpingsvägen 11, 66100 Malax
www.kotttdisken.fi – info@kotttdisken.fi
tel. 050 572 7115

27 maj 1945 stiftades Malax idrottsförening. Foto: I. A. Holmgren

Kaffebjudning i garvaris Mias trädgård på Brännback i Yttermalax. Damerna är från vänster Mia Silander, Anna Dahlbacka, Anna-Lisa Sperring, Sofia Almkvist och Sofia Herrgård. Mias far hade ett garveri på gården. Husen revs då Lenni Back byggde sin butik och bar, numera känt som Tolvis Center. Mia Silander höll söndagsskola för flera generationer Brännobarn. – *Okänd fotograf*. Malax museiförening; skanning 2012 från Kerstin Hägens bild.

Färgbilden visar ett dukat kaffebord i Ethels hus vid Brinkens museum. Arrangemang: Kerstin Hägen.

Juni 2016 – Sommarmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22			1	2	3	4 	5
23	6	7	8	9 	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25 	26
26	27	28	29	30			

Anteckningar

- 4 Försvarets fanfest
- 5 Världsmiljödagen
- 9 Ålands självstyrelsedag
- 21 Sommarsolståndet
- 25 Midsommardagen, Finlands flaggas dag

11 juni: Båtens dag
vid Kvarkens båtmuseum
28 juni: Museerna öppnar
för sommarsången

Kundägd från början.

Malax kontor 010 256 3775

Andelsbank

1955 bildades en "paviljongstyrelse" för nöjespaviljongen i Åminne som byggdes 1956.

Foto Georg Brokvist.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

En vårdag 1923 fick familjen Levlin besök av husmors syster med make. Besöket förevigades med ett fotografi i hästhagen och gårdens hästar var självklart med på bilden. Hästarnas namn har fallit i glömska men de hålls av (från vänster) Valter, Evert och husbonden Jakob Levlin. Framför hästarna står Lovisa, f. Mattlar och Isak Söderback från Petalax samt husmor Maria Levlin, f. Mattlar. Längst fram står dottern i huset, Gerda Levlin, senare gift Sundbäck, och hennes kusin Estilia Levlin. Vägdiket är nyrensat och till grannen på andra sidan vägen ginar man på spångar över de djupa diken.

– Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2015 från Sven-Erik Sundbäcks bild.

Augusti 2016 – Skördemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Anteckningar

23 Röt månaden slutar

6 augusti: sista öppethållningsdag vid Brinkens museum
7 augusti: sista öppethållningsdag vid Kvarkens båtmuseum
14 augusti: Blommornas dag vid Brinkens museum

Utgivare: Malax museiförening r.f.

CNC svarvning, fräsning, svetsning
CNC sorvaus, jysintä, hitsaus

www.nimetechnik.fi

NIMETECH Oy Ab
Magasinvägen 5
66100 MALAX - MAALAHTI
☎ (06) 365 1910
Fax (06) 365 1912
GSM 050 557 4820
E-mail: niklas@nimetechnik.fi

NIKLAS SANDQVIST
Företagare - Yrittäjä

15 augusti 1937
öppnade Bio Lyran
sin biograflokal
i Yttermalax.
Den 1 juli 1961
övertog Edvin
Bonnäs biografen
i egen regi efter
att därförinnan ha
skött densamma
för en Vasafirmas
räkning.

En uppiggande kaffepaus för byggarbetarna vid Malax Handelslags nya butikshus i Köpings år 1951. Kaffekockorna är Else Lindell-Westman, Fina (Josefina) Blomqvist-Löfqvist och Helga Damsten-Nordlund. Av männen är endast några identifierade, nämligen högst uppe till vänster Lenni Back, filialföreståndare, och Per-Henrik Söderman. Stående första från höger Edvard Köping, stående tredje från höger Paul Bonnäs. Mannen bakom Helga Damsten-Nordlund är (?) Helge Damsten. Huset har senare byggts om flera gånger och numera inrymmer det bland annat pizzeria, snabbmatskiosk och motionssal. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2004 från Erik och Ellen Karlssons bild.

September 2016 – Höstmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Anteckningar

Aktia

Bättre
så.

Bank / försäkring / fastighetsförmedling
Boka tid på 0800 0 2470 eller aktia.fi.

1880 balanserade kommunens inkomst- och utgiftsförslag på 479 mark varav 386 mark 60 penni uttaxerades. Hemmansägare påfördes 96 skattören per mantal. Torpare, inhysingar, hantverkare och tjänstemän påfördes skattören efter vars och ens kända inkomst med ett skattöre för varje 75 marks inkomst. Taxeringsförrättningen gick på ett par timmar.

5 Företagardagen
22 Höstdagjämningen

11 september:
Europeiska kulturmiljödagen/
Museiföreningens evenemang
kring årets tema: "Vårt gäng – gemensamma platser och miljöer"

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Bäcksrensning, okänd plats. Högst uppe i bild syns avvägningsteamet, det var ju viktigt att få vattnet att rinna åt rätt håll. Själva arbetet gjordes med muskelkraft av många starka män. Endast två grävare är identifierade, August Högback är tredje från vänster och Lennart Söderback är tredje från höger, båda från Kråkbacken. Tidpunkten är förmodligen 1930- eller 1940-tal. – Okänd fotograf. Malax museiförenings bild, donerad av Siri Ahlskog; skanning 2012. – Läs mer om gamla spadar på Malax museiförenings hemsida, månadsbild oktober 2015 för Brinkens museum.

Oktober 2016 – Slaktmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
39						1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10 ^{FI}	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43 44	24 ^{FI} 31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

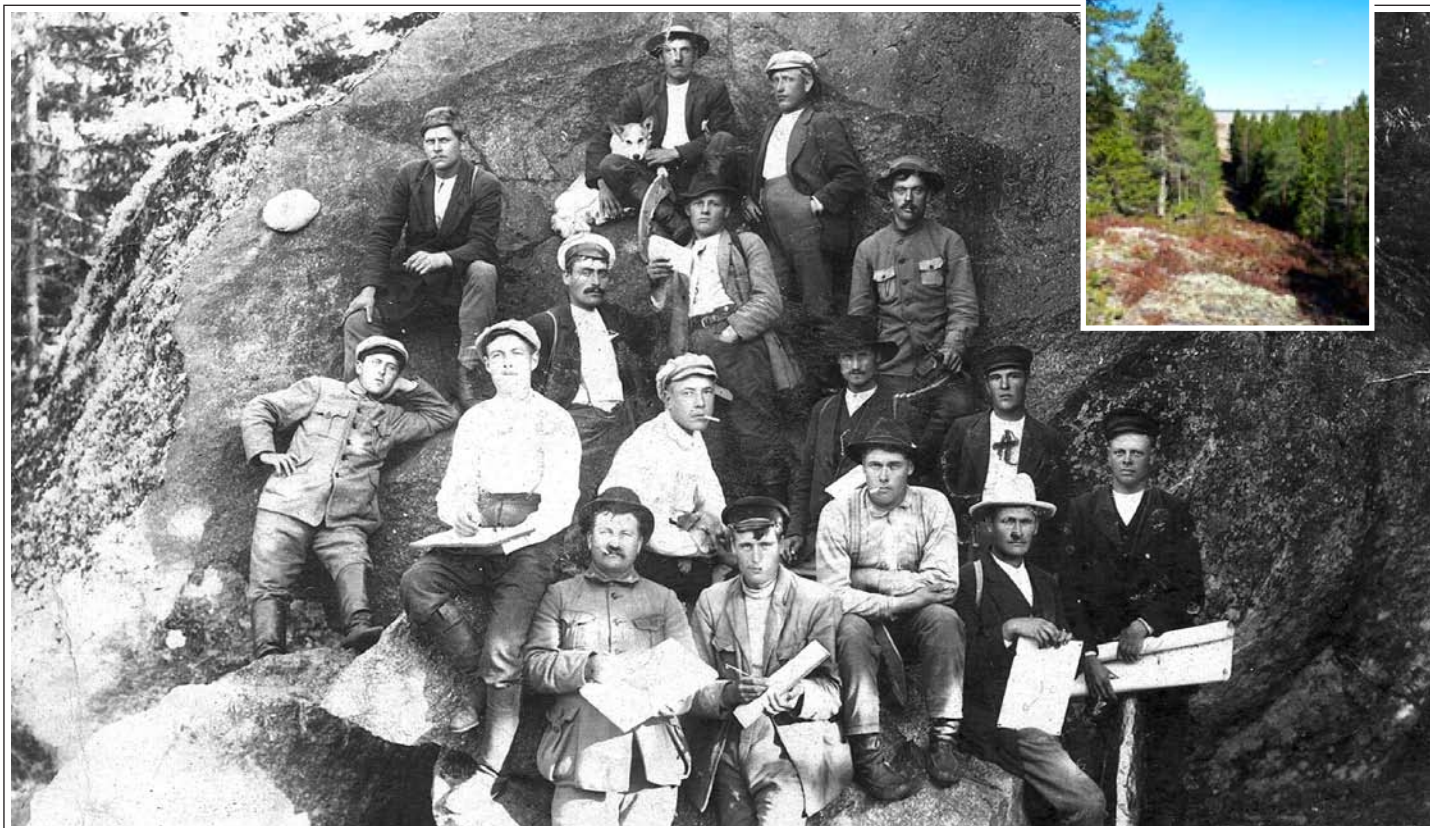
- 2 Mikaelidagen
- 10 Aleksis Kivi-dagen,
den finska
litteraturens dag
- 24 FN-dagen
Böndagen
- 30 Sommartiden slutar

Procons
Smart Profiling

Rullformning av plåt, exenterpresslinjer, svets-
avdelning. Ex. på produkter: skjutdörrsystem,
kabeldragningskenor, cykelskärmar, stag, tråd-
böckning. Mera information från vår webbsida:
www.procons.fi

14 oktober 1955 beslöt kommunfullmäktige att kommunen övertar ett 20-tal bya- och ägövägar efter att dessa dels ombyggs och dels förbättrats. – Vägen förr vid Vias skola. Foto Torsten Lindgård.

Skogsvärdering. På 1920-talet började skogsvårdsmyndigheterna planera virkes- och veduttag ur skogarna för att maximera skogsproduktionen. För utgångsläget värderades trädbestånd och flera andra faktorer. Männen på bilden kanske håller på med det arbetet. Det kan också gälla nyskifte eller ägobyten. Uppgiften tas i alla fall på stort allvar. Här har man dock tagit en fotopaus. Överst från vänster: (med hunden) okänd, Hugo Smedlund. Rad 2: August Åback, Viktor Gullfors, Isak Damsten, Edvard Ståhlberg (?). Rad 3: *Pikku Vendlas* Hannes, Hugo Nystedt, Ivar Fogde, Bertel Mattsson, Erik Båtman. Längst fram: Isak Högfors, okänd, Arvid Rönnlund, Mattias Mattlar eller *Antas* Ivar, Emil Lind. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2002 från Sven Båtman's bild.

Färgbilden visar skog och utsikt mot Söderfjärden från Hägnäsberget. Foto Kerstin Hägen.

November 2016 – Vintermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

Anteckningar

Den finlandssvenska och den svenskösterbottniska vimpeln

Lindberg Construction

Nybyggnationer – Planering
Elementhus – Renoverar
Bygger i skärgården

Kaasastäet 32, 66100 Malax
ove.lindberg@pp.malax.fi
www.lindbergconstruction.fi
Ove 0500 733 701 Kristian 050 383 2363

1907. Ett kommunalhem, gemensamt för Malax, Solf och Petalax, byggdes i Övermalax. Hemmet ägdes av de tre kommunerna i proportionerna 3, 2, 1.

Flygbilden är från 1971 då byggnaden inte längre var i bruk.

- 5 Alla helgons dag
- 6 Svenska dagen, Gustav Adolfsdagen
- 8 Fars dag
- 20 Barnkonventionens dag
- 27 Första söndagen i advent

Utgivare: Malax museiförening r.f.

God Jul!

Framför lillstugo vid Lillhaga. Viktor Forsberg åker sparkstötting med barnen Ingrid och Birger på vit och ren nysnö, omkring år 1940. Näten är upphängda på stugans väggar i väntan på fisketider. Snön är så vit och himlen så ljus att endast skorstenspipan bekräftar att det nog finns ett tak på lillstugan. Viktor får sig en pratstund med grannen August Westman, ägare till det hus som nu finns på Brinken med namnet Tufvasgården.

— Foto Edit Forsberg. Malax museiförening; skanning 2001 från Edit Forsbergs bild. — Det gamla julkortet är skannat till Malax museiförenings bildarkiv från Sven Riskas bild.

December 2016 – Julmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48				1	2	3	4
49	5	6 	7	8 	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

Anteckningar

- 4 Andra söndagen i advent
- 6 Självständighetsdagen
- 8 Sibeliusdagen,
den finländska musikens dag
- 11 Tredje söndagen i advent
- 13 Luciadagen
- 18 Fjärde söndagen i advent
- 21 Vintersolståndet
- 25 Juldagen
- 26 Annandag jul, Stefanidagen
- 28 Menlösa barns dag
- 31 Nyårsafton

må-fre 8-21 • lö 8-18 • sö 12-18

MARKET

Mer än förmånlig

SKPO S-market Övermalax Viasvägen 94, 66140 Övermalax S-market Köpings Malmgatan 12, 66100 Malax

 Automat Svenska Bankens www.klarna.se

12 mars 1916 bildades Malaks Handelslag m.b.t. som den 3 juli öppnade butiker både i Över- och Yttermalax. – Bilden är från Övermalax.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Allmogekultur - Museitradgård - Textilier - Bruksbåtar från Österbotten - Fisketraditioner - Vandringsleder - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Öppethållningstid: se <http://museum.malax.fi/index.html>

Kvarkens båtmuseum
Åminne

MALAX

Järnåldersleden, Storsjön
Fäbodstigen, Molapne

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

Besök museiområdena!

MUSEIFÖRENING rf

Välkommen 2016!

AKTIASTIFTELSEN I MALAX

Aktiastiftelsen i Malax är grundad år 1993 med medel från Aktia Sparbank (tidigare Malax Sparbank). Stiftelsens ändamål är att befrämja sparandet och stöda hembygden med understöd för verksamhet som gynnar kultur, barn och ungdom samt idrott och annan allmän- och samhällsnyttig verksamhet i Ytter- och Övermalax.

Bidragen utdelas från den dividend som stiftelsen får av sina aktier i Aktia Bank Abp under våren–sommaren.

År 2015 utdelade stiftelsen sammanlagt drygt 156 000 €.

År 2015 utdelades bl.a. följande bidrag

- Malax Ishall i Pixne: 15 000 €
- Malax IF: för snökanoner: 10 000 €
- Malax museiförening: 10 000 €
- Uf Strimman: 10 000 €
- Åminne Folkpark: 7 500 €
- Malax Ungdomsförening: 4 000 €
- Övermalax Ungdomsförening: 4 000 €
- Malax-Petalax-Bergö 4H: 2 100 €
- Folkhälsan i Malax: 3 000 €
- Malax TV-Produktion: 2 500 €
- Stipendier till Malaxskolor: 5 000 €
- Fondskolan vid Gymnasiet i Petalax

Årets bidrag skall sökas **inom februari månad** med blankett som finns i Aktias kontor. Stiftelsens ombudsman Lars-Göran Sperring ger närmare upplysningar, tel. 050 526 2206 eller e-post lg.sperring@gmail.com

Aktiastiftelsen i Malax önskar alla ett framgångsrikt år 2016!

Årets Storjetar: 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norrman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 utsågs ingen till Storjetar, 2011 Håkan Jäntti, 2012 Leif Snellman, 2013 Mikko Ollikainen, 2014 Lars Varstala och 2015 Janne Sjöström. Storjetarna utses av Lions Club Malax.